

ACC. N:R M. 13356:1-12.

Landskap: Småland Upptecknare: J. L. Svensson, Västra
Härad: Sunnarbo Berättare: " " " "
Socken: Heimeryd Berättarens yrke: länthv.
Uppteckningsår: 1954 Född år 1869 i Heimeryd

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Man och kvinna. s. 1-12.

N. M. 39.

Skriv endast på denna sida

Bifoga uppteckn. N. 13356.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

Undertecknad har här besvarat senaste frågorna. Men den är
som vanligt ej så bra som en önskade när man ser över anteckningarna
en gjort över dem men de är som de är. Och någon hjälp för mig är ej
att få inga äldre som något intressera sig för när och jag kan ej
gå något vidare långt och ha Bit har en inte råd till. Och kan
ofta komma fram i minnets sånt som skulle varit med mig efteråt.
Men vill i allt hålla till sanningen vad en hört varit med om i livet.
Och som väl är en oberoende av den inkonstiva men håller det som intressant
och tidsfördrif att ha något och bry sig med innehållet.

Högaktningfullt

Bergshult Råstorp den 23/6 1954

J. L. Svensson

13356: 1.

ACC. N:R M.

Man och Kvinna

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

M. M. 39

Olikheter i liv och arbete. Många egenskaper kunde vara mycket olika både för och ännu Uppträdande och utstående karaktärsegenskaper färdighet och kunskaper och anständigt uppförande visa sig jämna väl i ungdomen. Och uppstran från barndomen tycks verka mycket med olika begäring och förmåga som tycks vara medfödd. Och hög och lust till arbete för framtiden visa sig rätt tidigt hos barn. Men allting är så olika nu mot senare delar 1800 Tal. För männen i ungdomsåren var vanligt tänka på någon sorts yrke som de hadde lust till jordbruk Konstruktionsarbetet. Tränings Byggnadsarbetet eller någon sorts affärsrörelse var vanligt här på orten för och räknats som motsats till kvinnas yrke. Att kvinnofolk tycke är och har alltid varit mycket olika är något som är både nytt och gammalt. Uppförande ibland ungdomen av män har alltid varit mycket olika. Många tycks uppföra sig mycket ohöfviskt bland ungdomen men fins alltid de som tycker om dem bred. Och kan ofta bli bra och få det bra med tycke och smak är mycket olika och har alltid varit. Det är mycket som en tycker är förtärande och en annan begärligt för man i motsats till kvinna. Om någon tycks en sak vara oönskan så fins en som behagar den. När en har minne på den tiden.

när det inte fanns varken cyklar eller Bilar och en kunde gå ut och ha
möte med en kär vän och ha treffigt och inte vara utslötter och ha
stade inga vidare pengars behöva mot mig Och fanns alltid mötesplatser
den tiden med och kunde vara rätt många och stora samlingar
Det visade sig väl den tiden med vilka som hade karlatycker och
flikstycker den tiden med Klädseln var väl olika men fästes min-
dre avseende vid det För man var hatte promonadkapp och klocka
det vanliga Skägg var mycket vanligt för bland mycket unga män
Bland äldre var det allmänt om inte hetskagg så något skulle det vara
var allmänt bruk senare delen på 1800 tal Som byx och pyjmad för man
var väl övanringar i gull var mycket allmänt och vanligt för armar
Speleman som spelade och sjöng vid ungdomssamlingar var gott om fiol
och dragspel var de vanliga musikinstrument. Möbleringen var gemen-
sam för det dagliga bruket i familjen var det arrend barn i hem-
met som det ofta var för så hade de nog varsin rumm pojkar och
flikor och möbler med olika slag Och liksom där som var
tjenstefolk var det vanligt Det var för vanligt för flickor vid 12 års
ålder vara med i arbete både ute och inne i kök och ladvärd vid släkten

och skändarbete och potatisplöckning att fick de vara med om när de stutet
skolan. Kvinnliga egenskaper i arbete och yrke voro mycket och var mer olika för
än nu ifråga om yrke och arbete. För flickor i uppfostran var fråga om tåna
handa spinnas och väva sy och snittning mjölka kon sköta hädugård med
olika djurbesättning utseende och uppfostrande och färdighet till hvarjehanda
göromål i olika saker och ting räknades väl som ildatet. Bland kvinnor
Och det innebar och medförde karaktäcker och är väl det enda som är sig likt
från gamla tiden. Och uppfostrande i fråga om ombudet betygelsen sig mel
kan i samvaron voro för och är än mycket olika. Något som höllas
tycker är opassande tycker andra behaga den som varit något med
i ungdomslivet miss väl att det förhöll sig mycket olika i olika sällskap
Likaså var väl kvinnans anseende i hemmet mycket olika både för
och är det ännu Respekt i hemmet hör väl till husets välfärd och var och
en i sitt stånd. Husfaderen och Husmoderen om förhållandet är sant
det bör vara. Och därmed följer kärlek och hemtrevnad i hemmet och familj
jen och de värderas varandra och tyckligt hem är det och barn som växer
upp der och en god uppfostran har de nytta av hela livet igenom
Och kan ofta synas Guds välsignelse i generationer med den omig.

oenighet egensjälva splittring och krig är för jämt. Familjemedlemmar
hådde bord och åt tillsammans. Bröder och systrar för vardag förtjona i nå-
gon samskördning. En kvinnas frihet inom och utom hemmet fick väl vara
hennes egen. Många städer kvinnan fick sköta hela hemmet långa
tider. Med tjäna av barn eller tjänstfolk var mycket vanligt här på orten
för. Och fick också ha frihet att vara och göra som hon ville och behörde för
olika affärer och ärenden. Vid insjöar här var vanligt med särskilda bad-
ställe och användes mycket på sommaren och hade olika badställe män
och kvinnor och var besvärligt och skamligt av män att gå till kvinnornas
badställe när det var några. I kyrkan var alltid höger sida om gånge karlar och
andra sidan kvinnornas plats. På bjudningar störe gick det mest efter närmost
släkt och män gick före kvinnor utom i processioner och de gick parade.
Ånka som fastighetsägare fick deltaga i olika stämmor inom kommunen
och kvinnor som aldrig varit gifta blev ej jämförande utan fick stå under
förmyndares klädsel för kvinnor vid högtider silkeslut och fina utstydda
klädsningar med krusolin i kjortlar stora fina gullkedjor med rosa för-
lukt vatten höjde till högtidsdräkten. Möbler var kista mindre skrin var
speciell kvinnoegendom som ogifta. Håret är en prydnad för kvinnan.

mycket olika som gagnade sig där på sommartid kunde de mer mötas
lite i det fria. Ofta blor och systor delar bädd har en värd kört. Det om
att har hänt men i ofthar i Tillbörligt hettor. Äro mantiga var väl bygg
nads arbetare. smiltare. småare. handbar de var mantiga yrken m. fl. m.
Och hadde förträde jord och skogs arbetare är naturligt och bättre inkom
ster och anseende. Arbete. utom och inom hus såsom mjölkning mat
lagning trädgårdsarbete bärplockning körafsning m. fl. som för var
kvinnliga arbete men på senare tid övergått man för man genom att
det är så mycket mindre kvinnor på landsbyggen nu än för Mark
och kunds förvad var för många karlar som väfde. Och det har på se
nare tid blivit mycket mer omyttligt än för på yrke och arbete.
Män gör kvinnans arbete och kvinnor kårta systrar och det om var
annat och bra bägge delar. Vissa arbete. speciellt mantiga. såsom
köster. husbygg och stumarbete. Enstaka fall fisk. pojke. pass a upp i kök
och hushåll med. Och för var vanligt med vallpojke i varje by den
tid var allmänt med mycket för här på orten. Och första delm på
1800 tal var vanligt med vallpojke för fäktatur med den tid när det
var mycket många som rest i hjäl mycket fäktatur på sommaren.

Men vid mitten av 1800 tal sen den tiden har de inte funnits här på
södra Lönige Det var vanligt på värsidan innaor de släppte ut kreaturen
uppbidades manskap i stora lag och ringade inn på en stor myr och där
haddu de där flera vargar och råvar som de sköt ner min far talade
om han haddu varit med om sådana jaktäventyr Det var en fartig lands
pågare när det var hårdas vintran och sträng köld gick de fram på
gårdar och kunde vara flera i sällskap och fartiga även för folk och små
barn var alltid farligt för vallynk haddu alltid tur med sig och
när han tulla de tulla te när vargar var märket då var till i ut och se
efter djuren denna tur hördes långt upp när vargar kom bland kreaturen
blev det rännande och väsen som hördes lång väg vallynk [Ottekuren] kom
vid fredan och var till Mikkelmassodagen en vecka på varställe Pojkar
vid 13-15 års åldern såbrunt flickor haddu fredag var tredje söndag
vara hade sy stuka och spinna var kvinnornas vanliga inarbete
utom huskälls göromålen Utarbete var att se om trädgård spida ut
gödsel ransa potatistanden värda och sköta om höns och svins och ärens
fäkraturen särskilt när ofta mannsen var borta från husmet När
skätern började var det råpa och ossa med hä och köra inn hä

Och häva inn hö med vid skördearbete var vanligt. kvinnas. Tog upp säden
när mannen hugg den. Och fanns kvinnor som ämnade läskonst
sått så mycket. Blyk och tvätt var väl endast kvinnors arbete med barn
eller fjäntypiga som hjälp. Limbrutning byttigille voro både män och
kvinnor. Tillsammans. En kvinnas arbetsdag har alltid räknats längre
genom mycket gör som inte räknas för arbete av män. Ett arbetsdag
av både män och kvinnor har väl alltid varit angenämt och trevligt och
brutligt. Och män gick inn i kvinnliga arbetslag var väl mycket vanligt
och uppslående av både kvinnor äro väl lika mäns om mans sät
skap som män kvinnors och skall det kallas trevligt för män mädet
vara kvinnors med. Och kvinnor gicka och skämta lika väl som
männen är väl något både gammalt och nytt. Arbete tillsammans
pojkar och flickor var naturligt att de skulle vara med på gillit med
i vilken form det var. Skatterök var mycket vanliga för men helt gillit
kort det var något trevligt för ungdom både i fråga om arbetet många
tillsammans de var vanligt på lördag och kabas på söndan och Trifligt
Skördegille. Byttigille och så var ett arbete och är ju nu någon sorts arbetsam-
lingar och samtidigt fäster för ungdom mot för ute på landsbygden

Fästan firades ofta för bland ungdomen av både pojkar och flickor på lördag
och söndagskvällar på sommarsen och hade trefligt men gick ~~men gick~~
i kulle andra former än nu. Vid barnfödelse var väl mannen fadern närvar-
ande även om jordgumman var tillstades ville hon inte vara ensam med
kvinna vid barns födelse. Och barnorskas gick bud efter men kunde ofta hon
inte kom fram förut barnet var fött. Främmande man gick ej in i huset som
var barnsäng i huset annat än nära anhörig som var kallad kom någon främ-
mande man ovetande gick han ej in i huset som var barnsängskvinnas. Bära
fram barnet till dopet gjorde gemorn och klädd barnet till ^{dopet} för även gemorn
bott och kunde vara rätt så kostbar. Någon nära släkting måste varit när när
na men på senare tid förtogs även man bar fram barn till dopet. Dopvittnen
eller faddrar var både män och kvinnor nära släkt så vitt det fanns någon
hjälpig. Vid bröllop försiggick det mycket olika både för och ännu antingen det sked-
de i kyrkan eller i hem det var brukligt bägge delar och är ännu. Bland högre
aktade var det mycket tillställning och ordningar vid bröllop både bland
bönder och andra. Både bland män och kvinnor gifta och ogifta gemor
samma sysslor och yrke både för och efter och vid bröllopshögtiden.
Och de som var fjärra närmast släkt skulle vara förning av flera

slag och presenter katarit rekte ofta ända till tre dagar. Präst och kloster var
själskripar. gäster katarit var i brudens hem antingen vigorna skedde hemma
eller i kyrkan. Plasvirvgen och platsen gick efter närvarit släkt. Både i bröllopsgår-
den och kyrkan bröllopsfäst och under katarit stypert med flera högtidligheter
var vanliga. Bönman var ofta vanligt men inte alltid många. gifterna tillkom
ut av utskädda av man till kvinnan och kvinnan till man. Förekom väl bland
ungdom men ej på bröllop. Både och pynta brudsängen var väl kvinnas syss-
la och mycket mera bryderi och arbete för kvinnan vid katar än för mannen.
Vid begravninng och anordnet var väl vanligt både män och kvinnor
hjälptes åt och var närvarande mycket olika handlag och färdighet är det i
attning klippa och raka den döde om det var man var vanligt av man. Men
kläddes och bägga den döde i kista gjorde särskilt kunniga kvinnan den tiden
männ attning var vanligt göras i hemmet och stynde om varjehanda som förekom
vid sådana tillfällen. Likkistor var mycket olika beständes och gjordes av snie-
kare hemma och var olika målade och utstafade. Kransar och prydnader
var väl anknörigas sak för den döde. Var det mer än ett lik samtidigt händ-
de både att de jordfästes tillsammans och var för sig de manliga fört
Makens näst som drog liket har ej hört. Fat om eller skildrad om det var.

Man eller kvinna vid klosterinläggningen man väl ringa längre för äldre
 än barn var vanligt vid mittid av 1800-tal och för var allmänt bruk att bä-
 ra liken från hemmet till kyrkan om det var över gammalt med till
 kyrkan. Det var vissa bårslag som kallades till begravningen det fick
 vara flera för embytte rätt så ofta. Vid helger och högtider var alltid mycket
 att göra särskilt vid de större julk. Påsk Midsommar Mikalier. Det var
 arbete för både män och kvinnor att skulle vara i ordning både ute
 och inne. Mäst arbete var väl för kvinnorna när mångkonstens inga
 möbler var målade att skulle tvättas och skuras och pyntas till helgen
 Kreativ och sadugård skulle skötas som vanligt ungdomens umgäng
 gesformer på 1800-tal var väl vanligt både pojkar och flickor var eniga
 om sina samlingar och möten och enskilda möte när bara två badde
 möte och trevligt var även vanligt och var allra sällast med initiativet
 uppfinning och början hörde väl pojkar till både för och ännu och tycks va-
 ra det enda av gammalt som är vid sig att det hände att både pojkar i
 flickogick ut och träffades var för sig med ännu inte var det något mot när det
 var bägge det var Sällskapslivet som ungdom förigen mycket olika både
 för och ännu. Olika begärning och olika i allt och det går tiden går fort och

Ung bliv snart gammal. Ung ängsformer bland ungdom för och nutid är my-
cket olika i allt. Ungdomen gick ut och samlade sig på vardiga platser vägsfäst
och hämptaiga ställen. Och så var mycket vanligt ungdomen gick till kyrkan
Där i närheten var Poststationen och posten skulle hämtas och lämnas den
var öppen efter Guds tjänsten och delades ut det var inte så mycket post
den tiden Politiska Tidningar var inte många för 100 år inte religiösa heller
Vid mitten av 1860-tal började första postgången emellan Hinneryd och Markaryd
K. G. Andersson senare nämndeman kyrkovård och kommunalman inom socken
och skiftlagadman mm. Han var född 1853 var bekant och något skäkt och
skäkt i skäkt och var tillsammans på många stora kalas. Han gick en gång
i veckan lördagar och tog mot och delade ut posten efter Guds tjänsten Men
det var inte så många år förare det blev Poststation och ständigt Postmästare
Hinneryd sitta 10 år Lars Larsson satta 4 timmar om dagen och var öppen för
allmänheten han hade denna tjänst i många år. Och samtidigt kör post
Två dagar i veckan över Fraryd till Elmhult eller till Poststation och tre min-
dre minuter som utdelade dagligt post. Ungdomen har vägförare dräts så mycket
pojkar och flickor närmar sig varandra och söker sig så fort de växer upp
och gifta sig. Men tycks väl flera leva sin tid som gifta nu än för